

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 4C/14/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812213911
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Farkašovská
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2013:7812213911.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Ivetou Farkašovskou v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, Bratislava, IČO: 35697270 proti žalovanému L. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XXX, o zaplatenie 359,87 Eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi 200,87 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne z dlžnej sumy od 22. 04. 2011 do zaplatenia v mesačných splátkach po 30,-Eur splatných do konca toho-ktorého mesiaca, pod stratou výhody splátok, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca návrhom na vydanie platobného rozkazu žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu 359,87 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne od 22. 04. 2011 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobca uzavrel so žalovaným dňa 26. 10. 2010 Zmluvu č. A5254526 spolu s Dodatkom k Zmluve č. A5254526 zo dňa 26. 10. 2010. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecné podmienky. V zmysle tejto zmluvy žalobca vypožičal žalovanému SIM kartu, ktorá umožňuje žalovanému využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom. SIM karte bolo priradené účastnícke telef. číslo XXXXXXXXXX. V snahe predísť procesnej neistote, pri posudzovaní nároku z titulu zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody, v časti zmluvnej pokuty vo výške 159,- Eur s tým, že ustanovenie Dodatku, v ktorom je dohodnutá výška zmluvnej pokuty za mobilný telefón bolo v inom súdnom konaní označené ako neprijateľná zmluvná podmienka rozsudkom KS Prešov so sp. zn 6Co/91/2011 a v súlade s ust. § 53a Občianskeho zákonníka, je tak žalobca ako dodávateľ služby povinný zdržať sa používania takejto podmienky a v kontexte s ust. čl. 3 bod 3.7 Dodatku sa žalobca týmto návrhom na začatie konania v súlade s vyššie uvedeným domáha nároku vo výške škody voči žalovanému, ktorá mu vznikla za odpredaný mobilný telefón Sony Ericsson Elm a to vo výške 159,- Eur (ďalej len „škoda“). Uvedená škoda predstavuje rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu a jeho akciovou cenou, t. zn. predstavuje škodu žalobcu, ktorú žalovaný žalobcovi spôsobil tým, že získal mobilný telefón za cenu zvýhodnenú oproti cene trhovej tak, že podpisom Dodatku sa zaviazal používať služby a za tieto platiť po dobu viazanosti a následne porušil svoj základný záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu počas dohodnutej doby (tzv. doby viazanosti) a platiť riadne a včas cenu za poskytnuté služby. Uvedená zmluvná pokuta mala ako občianskoprávny inštitút v zmysle Dodatku plniť funkciu paušalizovanej náhrady škody v prípade porušenia zmluvy, ktorá by žalobcovi prípadne mohla vzniknúť tým, že žalobca si svoje povinnosti poskytnúť zvýhodnené služby a mobilný telefón za akciovú cenu splnil, avšak žalovaný si svoju základnú povinnosť (t. j. zotrvať v zmluvnom vzťahu počas doby

viazanosti a riadne a včas uhrádzať svoje splatné záväzky) nespĺnil. Zmluvná pokuta nebola dojednaná zo strany žalobcu s úmyslom privodiť žalovanému neprimerané podmienky za trvania zmluvného vzťahu ani pre prípad, keď dôjde k porušeniu povinnosti žalovaného a ani sebe zabezpečiť neprimeraný majetkový prospech. Zmluvná pokuta mala byť preventívnym a uhradovacím nástrojom pre prípad porušenia základného zmluvného záväzku žalovaného. Po právoplatnosti vyššie uvedeného rozsudku žalobca ustanovenia zmluvy (konkrétne Dodatku), ktoré mu súdne rozhodnutie vytýkalo dal do súladu so zákonom a týmto súdnym rozhodnutím. Žalovaný v Dodatku čl. 3 bod. 3.7 vyhlásil, že si je vedomý, že mobilný telefón je mu predávaný za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa žalovaný zaviazal užívať služby po dobu dohodnutú v Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku by spôsobilo, že žalobcovi vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny mobilného telefónu). Okrem škody za akciový telefón žalobcovi vznikli ďalšie škody zo zvýhodnených cien služieb počas viazanosti, nákladov za predajný proces, akceptačný a aktivačný proces, SIM kartu a vyhradenú kapacitu prevádzkovej siete, ktorá si vyžaduje na rozšírenie kapacity investície a údržbu prevádzky, pričom tieto ďalšie škody si žalobca neuplatňuje z dôvodu náročnosti dokazovania. Z dôvodu náročnosti dokazovania iných škôd odlišných od škody za mobilný telefón boli v minulosti dohadované paušalizované zmluvné pokuty. Výpočet spôsobenej skutočnej škody, ktorú žalovaný spôsobil žalobcovi je nasledovný: akciová cena 1,-Eur, predajná cena 160,-Eur, uplatnená škoda 159,-Eur. Žalovaný riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb vo výške 250,87 Eur vyfakturovaných v období 2010/12 - 2011/02. Žalobca pokusom o pokonávku zo dňa 07. 04. 2011 oznámil žalovanému sumu neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a sumu za mobilný telefón, vyzval ho na ich úhradu v dodatočnej lehote. Žalovaný na pokus o pokonávku reagoval čiastočnou úhradou pohľadávky za neuhradené služby vo výške 50,-Eur. Žalobca si uplatňuje úrok z omeškania z celkovej dlžnej sumy v súlade so Všeobecnými podmienkami čl. 11, bod. 11.14 a to počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie uvedenej v pokuse o pokonávku, t. j. od 22. 04. 2011. Z uvedeného dôvodu žiada súd, aby žalobcovi priznal okrem sumy za neuhradené služby vo výške 200,87 Eur aj nárok na zaplatenie sumy 159,-Eur, ktorý si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške škody, ktorá podľa jeho názoru žalobcovi preukázateľne vznikla. V prípade ak súd vzhľadom na individuálne okolnosti prípadu hodné osobitného zreteľa bude považovať uplatnenú škodu za neprimerane vysokú, ponecháva na voľnom rozhodnutí súdu, akú časť škody, po využití práva súdu výšku škody znížiť, žalobcovi prizná.

Súd v konaní nevydal platobný rozkaz s poukazom na ust. § 172 ods. 9 O.s.p. (neprijateľná podmienka).

Žalobca sa na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, dňa 31. 01. 2013 nezúčastnil, svoju neúčasť ospravedlnil listom doručeným súdu 28. 01. 2013 z dôvodu hospodárnosti konania, kde uviedol, že na podanej žalobe trvá, žiada, aby súd rozhodol v jeho neprítomnosti na základe predložených listinných dôkazov.

Žalovaný na pojednávaní dňa 31. 01. 2013 vypovedal, že nevedel, že má dlh voči žalobcovi, pretože platby realizovala jeho matka. Chodil vtedy na Strednú zdravotnú školu v Rožňave. Až keď prišla upomienka sa dozvedel o výške dlhu. V súčasnosti nie je zamestnaný. Predložil súdu rozhodnutie ÚPSVaR Rožňava zo dňa 08. 01. 2013, kde je uvedené, že mu bola priznaná dávka a príspevky v sume 62,50 Eur mesačne od 01. 12. 2012. Býva u starého otca, ktorý je dôchodca. Okrem nich tam nikto nebýva. Nevie, aké sú náklady na bývanie, starý otec nepýta od neho peniaze, aby na toto bývanie prispel, no keď pýta, tak mu dá, je to približne 10,- až 20,-Eur za mesiac. Vyživovacie povinnosti nemá. Navrhol, aby mu bolo umožnené splácať dlh po 30,-Eur mesačne.

Svedkyňa E. H., matka žalovaného, vypovedala, že neplatili žalobcovi preto, že sa dostali do veľkých dlhov. Má vážne zdravotné problémy, lieči sa v Košiciach na chronický zápal pečene, má aj psychické problémy, aj na to sa lieči. Manžel ju opustil v roku 2007, potom sa vrátil naspäť. Ani ona, ani manžel nepracujú. Aj manžel má dlhy, vedú sa proti nemu dve exekučné konania, spláca asi 100,-Eur mesačne. Preto aj žalovaný nemohol pokračovať v štúdiu. Druhý syn chodí do školy v Šaci. Je to pre nich všetko veľmi nákladné. Dúfa, že syn si nájde prácu.

Súd prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti žalobcu podľa § 101 ods. 2 O.s.p..

Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi pripojenými k žalobe a to Zmluvou č. A5254526 zo dňa 26. 10. 2010 spolu s Dodatkom k tejto zmluve zo dňa 26. 10. 2010, prehľadom zasielaných faktúr, faktúrami, pokusom o pokonávku zo dňa 07. 04. 2011, všeobecnými podmienkami.

Súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 200,87 Eur (hovorné) s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne od 22. 04. 2011 do zaplatenia, pretože v tejto časti považoval nárok žalobcu za dôvodný.

O možnosti žalovaného zaplatiť dlh v splátkach súd rozhodol podľa § 160 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Podľa § 544 ods. 1,2,3 Zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej OZ)

(1) Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

(2) Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

(3) Ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

Podľa § 545a OZ neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/174/2011-21 zo dňa 30.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 23.5.2012 č. k. 3Co/26/2012 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Bardejov zo 6.12.2011 č. k. 4C/162/2011-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.3.2012 č. k. 16Co/32/2012-46.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav navyše zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku, a preto nemôže ísť len o čiastočnú neplatnosť zmluvnej pokuty. Súdom ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex officio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ; „z neplatného právneho úkonu“). Navyše zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejмый a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zřejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol žalobu na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu, že sa jednalo o neprijateľnú zmluvnú podmienku uplatňovanú v rozpore s ustanovením § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka.

O trovách súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Košiciach prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ust. § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 42 ods. 3 O.s.p., pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.